

БИЛТЕН

социјалне, породичне и дјечије заштите

2017

БАЊА ЛУКА, 2018

МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
РЕСОР СОЦИЈАЛНЕ, ПОРОДИЧНЕ И ДЈЕЧИЈЕ ЗАШТИТЕ

Стручна и статистичка обрада: Мр Бранка Сладојевић, Сања Зарић

Штампа: Графомарк

Тираж: 200

Захваљујемо стручним радницима центара за социјални рад, служби за социјалну и дјечију заштиту, установама социјалне заштите и Јавном Фонду за дјечију заштиту Републике Српске, на сарадњи у прикупљању података за овај Билтен.

Штампано уз финансијску подршку UNICEF –а

Поштовани,

Пред вама се налази осми број Билтена социјалне, породичне и дјечије заштите у оквиру којег је представљено стање и основни трендови у овој, изузетно важној и специфичној области у 2017. години.

Наведене активности у Министарству здравља и социјалне заштите су у надлежности Ресора социјалне, породичне и дјечије заштите. Највећи дио послова Ресора, проводе се кроз примјену позитивних законских прописа и испуњавање обавеза произашлих из Закона о социјалној заштити, Закона о дјечијој заштити и Породичног закона.

У надлежности овог Ресора је и праћење имплементације међународних Конвенција као што су: Конвенција о правима лица са инвалидитетом, Конвенција о правима дјецe, Социјална повеља и друге. Ресор управља системом социјалне, породичне и дјечије заштите, којег чине установе социјалне заштите (центри за социјални рад, службе социјалне заштите и дјечије заштите и установе социјалне заштите за смјештај корисника) и Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске.

Активности које су се проводиле у 2017. години, биле су усмјерене на провођење другостепених управних поступака у предметима из области социјалне заштите и породично-правне заштите; планирање и праћење функционисања система социјалне, породичне и дјечије заштите; израде програма усмјерених на унапређење и развој социјалне, породичне и дјечије заштите; послова надзора над стручним радом установа социјалне и дјечије заштите; увођење стандарда стручног рада и услуга које се пружају у установама социјалне заштите; израду подзаконских аката из Закона о социјалној заштити; учешћа у изради, припремању и спровођењу стратешких докумената и програма из области социјалне, породичне и дјечије заштите; усклађивање и предлагање закона и подзаконских прописа у складу са правном тековином Европске уније; алиментациона потраживања по УН Конвенцији; израду приједлога одлука за расподјелу средстава за установе социјалне заштите чији је оснивач Влада; координацију рада другостепених стручних комисија; избор органа управљања установа социјалне заштите (директора, управних одбора); утврђивање испуњености услова за установе социјалне заштите; прикупљање података од центара за социјални рад и служби социјалне заштите о исплати права из Закона о социјалној заштити (права на новчану помоћ, права на додатак за помоћ и његу другог лица и права на изједначавање могућности дјецe и омладине са сметњама у развоју); прикупљање података и статистичка обрада; израду информација за Владу из Ресора; сарадњу са домаћим и међународним владиним и невладиним организацијама, као и низ других послова у складу са поменутиим законима. Резултати Рада на законским и подзаконским актима и стратегијама: Усвојен је нови Закон о дјечијој заштити који посебну подршку даје незапосленим мајкама које рађају дјецу и тиме промовише пронаталитетну политику Републике Српске; Донесена је Стратегија за унапређење друштвеног положаја лица са инвалидитетом у Републици Српској 2017-2026.; Припремљена је за израду и Стратегија унапређења положаја старијих лица у Републици Српској 2018-2027.- у процедури; Усвојен Правилник о самосталном обављању послова социјалне заштите, усвојено Упутство за спровођење савјетовања, усвојено Упутство о супервизији у установама социјалне заштите, усвојен Правилник о условима за оснивање установа социјалне заштите, усвојен Правилник о измјенама и допунама Правилника о полагању стручног испита у области социјалне заштите, усвојен Правилник о измјенама Правилника о утврђивању способности

лица у поступку остваривања права из социјалне заштите и утврђивању функционалног стања корисника.

Испуњене су обавезе које произилазе из Закона о социјалној заштити и Закона о дјечијој заштити за 2017. годину. Усвојен је Закон о измјенама и допунама Закона о социјалној заштити („Службени Гласник Републике Српске“ број: 90/16).

У циљу унапређења социјалне заштите проведени су стручни надзори у установама социјалне заштите:

а) Стручни надзор за признавање права на додатак за помоћ и његу другог лица и права на новчану помоћ у центрима за социјални рад: Требиње, Гацко, Рогатица, Бања Лука, Теслић, Вишеград, Рудо, Бијељина, Добој, Угљевик, Лопаре, Чајниче, Фоча, Приједор, Прњавор, Калиновик, Соколац, Бања Лука – породични односи,

б) Стручни надзор – однос корисника и стручних и помоћних радника: Дом за старија лица Приједор, Дом здравља Приједор

Настављени су развојни пројекти којима су се јачали капацитети центара за социјални рад, развијале нове услуге у социјалној заштити, те унапређивали поступци и методе социјалног рада. Извршена је расподјела лутријских средстава чији је циљ унапређење социјалне заштите на подручју Републике Српске, кроз добро припремљене програме и пројекте.

Организовано је полагање стручног испита за стручне раднике у области социјалне заштите, а у циљу јачања капацитета стручних радника у обављању стручних послова у социјалној заштити.

У наредном периоду, посебна пажња биће посвећена иновативним активностима у циљу јачања и унапређења система социјалне, породичне и дјечије заштите на стручном, техничком, организационом и финансијском плану.

У нади да се из свега горе наведеног јасно препознаје наша искрена намјера и жеља да непрестано унапређујемо систем социјалне заштите, увјерен сам да ће и Билтен за 2017. годину, као и претходна издања, послужити стручној и широј јавности као вриједан ресурс и алат за будући рад и боље разумијевање и планирање система социјалне заштите.

МИНИСТАР
Драган Богданић, др мед.

ОРГАНИЗАЦИЈА СИСТЕМА И КОРИСНИЦИ ПРАВА ИЗ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Систем социјалне, породичне и дјечије заштите у Републици Српској организован је на нивоу Републике и на нивоу јединица локалне самоуправе, односно носиоци социјалне заштите су Република и градови/општине. Носиоци социјалне заштите у складу са Законом о социјалној заштити имају обавезу да подстичу развој социјалне заштите, организовано раде на остваривању њених циљева, обезбјеђују остваривање права утврђених горе поменутиим законима, укључујући и финансирање тих права, установљавају и друга права и прописују услове за њихово остваривање, обезбјеђују средства и оснивају установе ради реализације права.

У Републици Српској је у 2017. години дјеловало 47 центара за социјални рад и 15 служби социјалне и дјечије заштите, које су организоване у склопу административне службе општине, у највише случајева под надлежношћу Одјељења за друштвене дјелатности. Поред центара за социјални рад и служби социјалне и дјечије заштите, у 2017. години на подручју Републике Српске дјеловало је седам установа за смјештај корисника, чији је оснивач Влада.

Законом о социјалној заштити дефинисано је да се послови социјалне заштите могу радити, поред јавног и у приватном и невладином сектору. Такво законско одређење омогућило је рад приватних установа социјалне заштите и дјеловање невладиних организација и корисничких удружења на пословима пружања услуга непосредне помоћи и подршке корисницима. У 2015. години настављен је интензиван процес усклађивања рада постојећих приватних домова за старија лица и рада невладиних организација и корисничких удружења из ове области. Током прошле године процес усклађивања са Законом о социјалној заштити завршило је седам приватних домова за старија лица и четири невладине организације.

Послове дјечије заштите проводи Јавни фонд за дјечију заштиту, путем којег се врше новчани трансфери према корисницима права из Закона о дјечијој заштити.

Јединственост организационог дјеловања система социјалне, породичне и дјечије заштите се огледа у јединственом поступању и примјени Закона о социјалној заштити, Породичног закона и Закона о дјечијој заштити на цијелој територији Републике Српске.

КОРИСНИЦИ ПРАВА

Као кориснике права у систему социјалне заштите, Закон дефинише свако лице које се нађе у стању социјалне потребе, а које испуњава Законом прописане услове. Закон о социјалној заштити препознаје двије основне групе корисника, а то су:

- дјеца: без родитељског старања, са сметњама у развоју, чији је развој ометен породичним приликама, жртве насиља, жртве трговине дјецом, са друштвено неприхватљивим понашањем, изложена социјално ризичним понашањима, којима је због посебних околности потребна социјална заштита;
- пунољетна лица: материјално необезбијеђена и за рад неспособна лица, са инвалидитетом, старија без породичног старања, са друштвено негативним понашањем, жртве злоупотребе психоактивних супстанци, жртве насиља у породици, жртве трговине људима и којима је због посебних околности потребна социјална заштита.

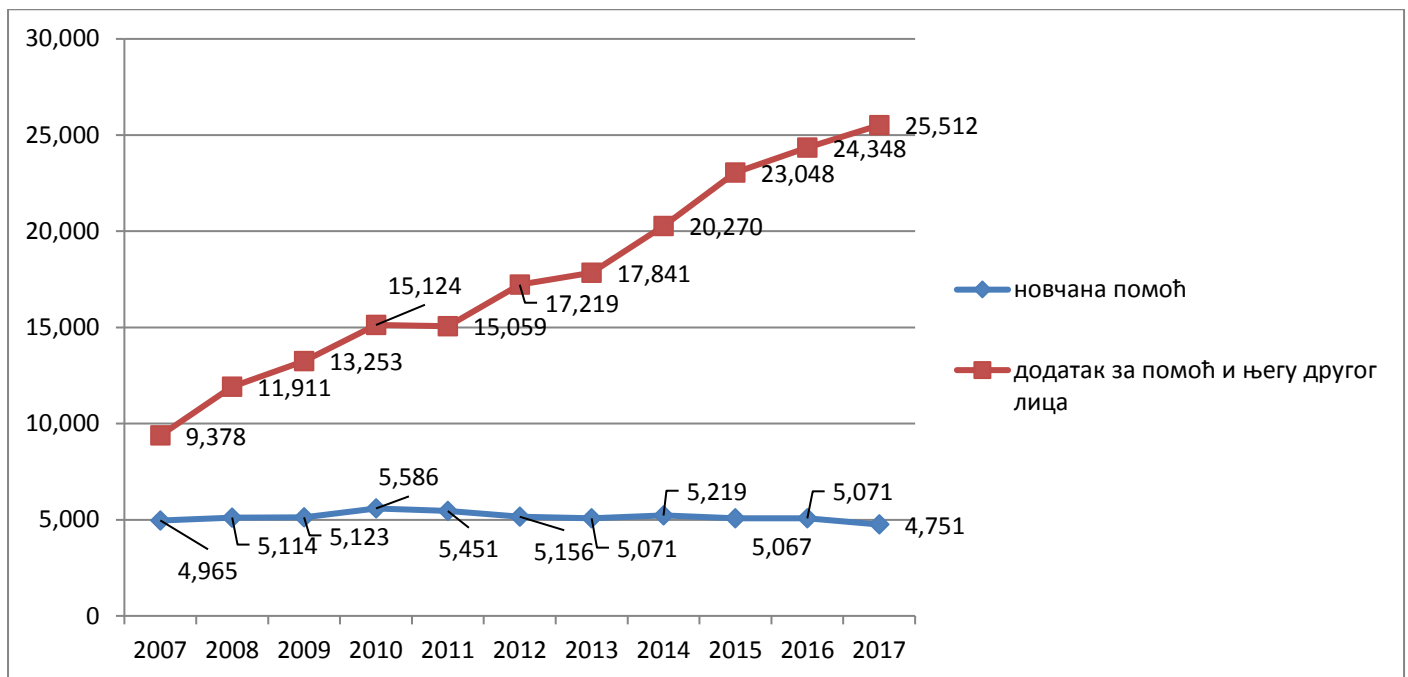
Табела бр. 1.: Број корисника права из Закона о социјалној заштити у 2017.

	основна	проширена	УКУПНО
Укупан број корисника основних права из Закона о социјалној заштити	43,062	6,137	49,199
Број поднесених захтјева за остваривање основних права	20,673	4,928	25,601
Број ријешених захтјева	20,126	4,362	24,488
Број позитивно ријешених захтјева за коришћење основних права	17,405	4,811	22,216

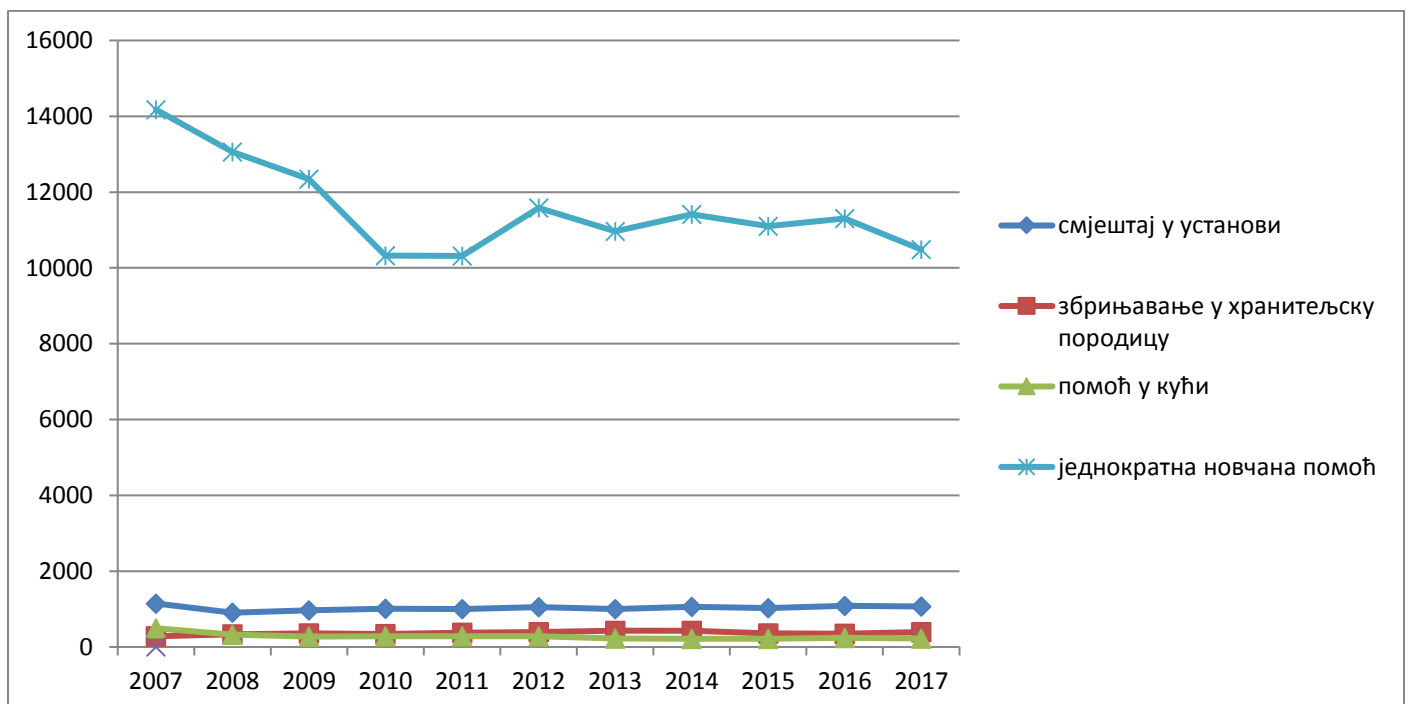
Табела бр. 2.: Број корисника основних права из Закона о социјалној заштити и њихов удио у укупном броју корисника, у 2017. години

ПРАВО	Број корисника
НОВЧАНА ПОМОЋ	4,751
ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И НЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА	25,512
ПОДРШКА У ИЗЈЕДНАЧАВАЊУ МОГУЋНОСТИ ДЈЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ	349
СМЈЕШТАЈ У УСТАНОВУ СОЦ. ЗАШТИТЕ	1,071
ЗБРИЊАВАЊЕ У ХРАНИТЕЉСКУ ПОРОДИЦУ	392
ПОМОЋ У КУЋИ	220
ДНЕВНО ЗБРИЊАВАЊЕ	286
ЈЕДНОКРАТНА НОВЧАНА ПОМОЋ	10,481
САВЈЕТОВАЊЕ	0
УКУПНО	43,062

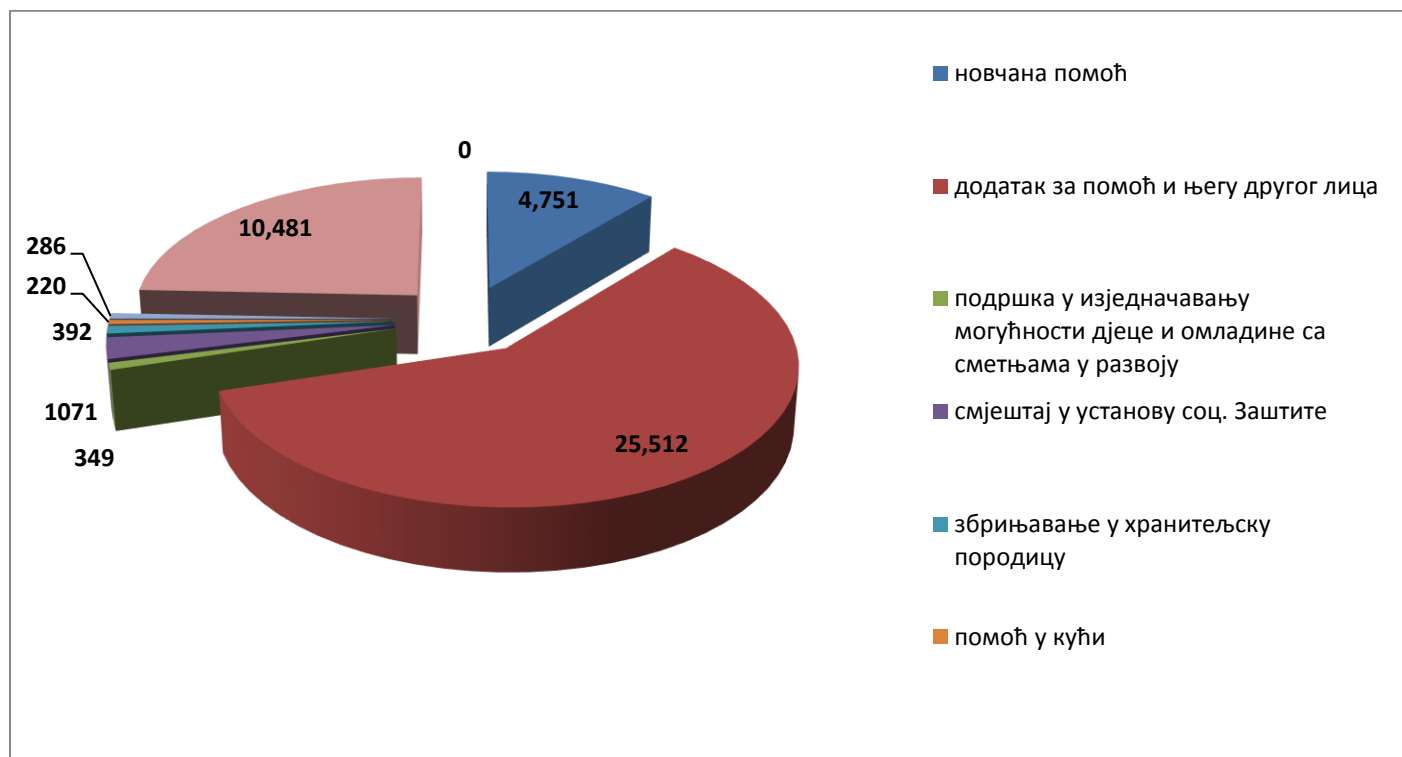
Графикон бр. 1: Кретање броја корисника права из Закона о социјалној заштити у периоду 2007 – 2017.

Графикон бр. 2: Кретање броја корисника права у периоду 2007 – 2017.

Графикон бр. 3: Структура корисника права из Закона о социјалној заштити

Табела бр. 3: Показатељи различитих категорија корисника мјера, услуга и интервенција које су пружане током 2017. године у центрима за социјални рад, а у складу са Законом о социјалној заштити, разврстано по полу

Табела 7а. ПОДАЦИ	МАЛОЉЕТНИ			ПУНОЉЕТНИ		
	УКУПНО	М	Ж	УКУПНО	М	Ж
Укупан број лица смјештених у установи социјалне заштите или другу установу	226	120	106	898	416	482
	174	92	82	848	384	464
- У Републици Српској	42	22	20	33	23	10
- У Федерацији БиХ	10	6	4	16	8	8
- У Републици Србији	0	0	0	1	1	0
- У Републици Црној Гори						
Број корисника који су потпуно зависни од помоћи и њега другог лица	743	465	278	8049	3668	4381
Број корисника који су дјелимично зависни од помоћи и њега другог лица	885	517	368	16,456	7353	9103
Укупан број лица са оштећењима вида	161	95	66	1357	741	616
Број слијепих лица	19	10	9	382	216	166
Број слабовидих лица	125	75	50	758	427	331
Укупан број лица са оштећењима слуха	165	91	74	840	482	358
Број глувих лица	42	24	18	164	98	66
Број наглувих лица	101	59	42	427	263	164
Укупан број лица са оштећењем у говорно-гласовној комуникацији	267	167	100	300	161	139
Број лица са лакшим оштећењем у говорно-гласовној комуникацији	155	97	58	101	78	23
Број лица са умјереним оштећењем у говорно-гласовној комуникацији	66	42	24	97	52	45
Број лица са тежим оштећењем у говорно-гласовној комуникацији	41	23	18	97	60	37
Укупан број лица са тјелесним оштећењем и	945	525	420	9205	4049	5156

хроничним обољењима						
Број лица са оштећењем локомоторног система	190	100	90	1306	567	739
Број лица са оштећењем ЦНС	146	81	65	2051	1051	1000
Број лица са оштећењем периферног нервног и мишићног система	98	46	52	1163	534	629
Број лица са оштећењем других органа и органских система	236	128	108	1347	636	711
ДИСАЈНИ СИСТЕМ	44	25	19	173	95	78
ДИЈАБЕТЕС	17	8	9	105	44	61
КАРДИО-ВАСКУЛАРНИ СИСТЕМ	11	5	6	101	42	59
МИШИЋНИ СИСТЕМ	5	3	2	7	3	4
МОКРАЋНИ СИСТЕМ	9	4	5	155	102	53
ПРОБАВНИ СИСТЕМ	12	4	8	139	73	66
ЛЕУКЕМИЈА	4	2	2	1	0	1
ЕНДОКРИНИ СИСТЕМ	84	48	36	211	133	78
КАРЦИНОМ	25	12	13	200	92	108
КОЖНА ОБОЉЕЊА	9	6	3	48	20	28
НЕРВНИ СИСТЕМ	4	2	2	13	7	6
УРОЂЕНЕ АНОМАЛИЈЕ	3	2	1	0	0	0
ХЕМОФИЛИЈА	2	2	0	1	1	0
БУБРЕЖНИ ПРОБЛЕМИ (ДИАЛИЗА)	2	0	2	41	19	22
ЦИРКУЛАЦИЈСКИ СИСТЕМ	3	3	0	0	0	0
МОЖДАНИ УДАР	0	0	0	122	51	71
Укупан број лица са оштећењем интелектуалног функционисања	1192	697	495	2702	1518	1184
Број лица са лаким оштећењем интелектуалног функционисања	842	497	345	1044	604	440
Број лица са умјереним оштећењем интелектуалног функционисања	184	106	78	666	367	299
Број лица са тежим оштећењем	48	22	26	315	158	157

интелектуалног функционисања						
Број лица са дубоким оштећењем интелектуалног функционисања	25	12	13	166	91	75
Укупан број лица са психичким поремећајима и обољењима	226	168	58	3022	1633	1389
Број лица са первазивним развојним поремећајима	166	125	41	68	44	24
Број лица са дуготрајним сметњама понашања	25	17	8	351	177	174
Број лица са органски узроковани психичким поремећајима	11	6	5	613	325	288
Број лица са психотичним поремећајима	52	24	28	801	413	388
Укупан број лица са вишеструким оштећењима	1458	858	600	4922	2344	2578
Број лица која имају два или више оштећења утврђених правилником	1228	718	510	4304	2107	2197
Број лица која имају једно или више оштећења утврђених правилником и једно или више оштећења или обољења која нису утврђена правилником	707	428	279	876	400	476
Укупан број лица са сметњама у развоју код који је извршена процјена потреба и усмјеравање	2542	1554	988	2037	967	1070
Укупан број лица код којих је процијењена неспособност за рад	426	250	176	1431	828	603
Укупан број лица код којих је процијењено функционално стање	1212	771	441	11,915	5162	6753
Укупан број лица код којих је процијењена неспособност за самосталан живот	405	264	141	8795	3924	4871
Број лица са оштећењем интелектуалног функционисања и лица са психичким поремећајима и обољењима која су смјештена у установе	23	14	9	304	146	158

Табела 76.	УКУПНО	М	Ж
ПОДАЦИ			
Укупан број лица стављених под старатељство	1,352	703	649
Број дјеце стављене под старатељство	494	270	224
Број дјеце без родитељског старања	454	242	212
Број хранитељских породица за дјецу	177		
Број дјеце у хранитељским породицама	250	128	122
Број дјеце у сродничким хранитељским породицама	115	47	68
Број дјеце у породицама које немају статус хранитеља	94	44	50
Број хранитељских породица за одрасла лица	87		
Број одраслих лица смјештених у хранитељске породице	114	49	65
Број старијих лица (преко 65 година) у хранитељским породицама	38	11	27
Број лица којима је постављен старалац за посебне случајеве	1,297	724	573
Број лица којима је постављен привремени старалац	214	123	91
Укупан број породица са поремећеним породичним односима које пролазе евиденцију центра/службе	3,405		
Број покренутих поступака мирења <u>у 2017. години</u>	1,181		
Број поднешених захтјева за уређење одржавања личних односа са дјецом <u>у 2017. години</u>	637		
Број оних који су ријешени споразумом <u>у 2017. години</u>	312		
Број оних о којима је одлучено рјешењем <u>у 2017. години</u>	154		
Број поднесених захтјева за повјеравање дјеце <u>у 2017. години</u>	319		
Број повјерене дјеце судском одлуком <u>у 2017. години</u>	1,010		
Број повјерене дјеце одлуком органа старатељства <u>у 2017. години</u>	281		
Укупан број повјерене дјеце (судском одлуком + одлуком органа старатељства) <u>у 2017. години</u>	1,365		
Број дјеце повјерене мајци <u>у 2017. години</u>	1,121		
Број дјеце повјерене оцу <u>у 2017. години</u>	247		
Број разведених бракова који имају малољетну дјецу <u>у 2017.</u>	714		

<u>години</u>			
Број прекинутих ванбрачних заједница који имају малољетну дјецу <u>у 2017. години</u>	323		
Број иницираних поступака за одузимање родитељског права од стране органа старатељства <u>у 2017. години</u>	7		
Број родитеља којима је одузето родитељско право <u>у 2017. години</u>	8		
Број изречених мјера појачаног надзора (родитељима, усвојиоцима, старатељима...) <u>у 2017. години</u>	61		
Број изречених мјера појачаног надзора органа старатељства <u>у 2017. години</u>	92		
Број поднесених захтјева за издавање путних исправа и путовања у иностранство малољетном лицу <u>у 2017. години</u>	489		
Број позитивно ријешених захтјева за издавање путних исправа и путовања у иностранство малољетном лицу <u>у 2017. години</u>	487		
Број поднесених захтјева у погледу располагања имовином малољетног лица <u>у 2017. години</u>	217		
Број позитивно ријешених захтјева у погледу располагања имовином малољетног лица <u>у 2017. години</u>	174		
Број заинтересованих усвојилаца са пребивалиштем у вашој општини	36		
Број заснованих потпуних усвојења <u>у 2017. години</u>	3	3	0
Број заснованих непотпуних усвојења <u>у 2017. години</u>	1	1	0
Број заснованих потпуних усвојења од стране страног држављанина <u>у 2017. години</u>	1	1	0
Број заснованих непотпуних усвојења од стране страног држављанина <u>у 2017. години</u>	0	0	0

Табела 7ц. ПОДАЦИ	2017		
Укупан број жртава насиља пријављених ЦСР-у - Број дјеце - Број лица од 18 до 65 година - Број старијих лица (преко 65 година)	УКУПНО	М	Ж
	332	153	179
	842	122	720
	118	42	76
Укупан број жртава трговине људима - Дјеце - Одраслих лица	УКУПНО	М	Ж
	9	4	5
	3	0	3
	УКУПНО	М	Ж
Број малолетних лица којима је изречена васпитна препорука	26	26	0
Број малолетних лица којима је изречена васпитна мјера	186	176	10
Број малолетника са асоцијалним понашањем који су евидентирани у ЦСР	506	417	89

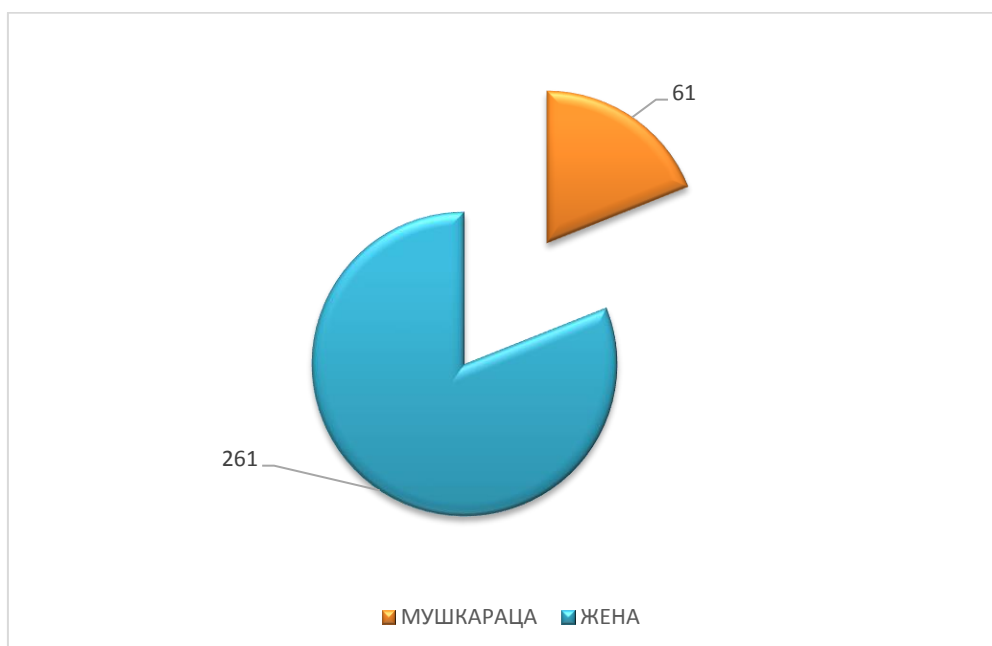
ЗАПОСЛЕНИ

У 2017. години, укупан број запослених радника у центрима за социјални рад и у службама социјалне и дјечије заштите износио је 677, од тога су 322 стручних радника. Укупан број запослених радника у установама социјалне заштите чији је оснивач Влада био је 470, а од тога су 268 стручних радника и радника који непосредно опслужују кориснике. Анализом је утврђено да су најбројнији запослени у систему социјалне заштите у 2017. години, као и претходних година, били дипломирани социјални радници.

Графикон бр. 4.: Укупан број запослених и број стручних радника запослених у центрима за социјални рад и службама социјалне и дјечије заштите у општинама у Републици Српској, 2017. година

Графикон бр. 5.: Полна структура запослених стручних радника у центрима за социјални рад и службама социјалне и дјечије заштите у општинама у Републици Српској

Табела бр. 4.: Заступљеност по занимањима и укупан број запослених у центрима за социјални рад и општинским службама (пет Служби социјалне и дјечије заштите немају запослене стручне раднике)

ЗАНИМАЊЕ	број
Дипломирани социјални радник	131
Дипломирани правник	78
Дипл. Психолог	44
Магистар наука социјалног рада	17
Дипл. Педагог	16
Менаџер у социјалној заштити (180 бодова према Болоњском процесу школовања)	10
Дипломирани специјални педагог	6
Дипл. Дефектолог	5
Магистар психологије	4
Дипл. Социолог	2
Магистар педагошких наука	2
Дипломирани социјални педагог	2
Магистар супервизије у социјалном раду	2
Педагог - Психолог	1
Магистар правних наука	1
Дипл. Специјални едукатор и рехабилитатор	1

ФИНАНСИРАЊЕ

Закон о социјалној заштити предвиђа неколико извора финансирања система социјалне заштите: из јавних прихода који се обезбјеђују у буџету Републике и јединица локалне самоуправе; из донаторских средстава (правних и физичких лица) и из прилога грађана, те властитим средствима корисника социјалне заштите.

У буџету Републике обезбјеђују се средства за: суфинансирање права на новчану помоћ у висини од 50%, суфинансирање права на додатак за помоћ и његу другог лица у висини од 50%; суфинансирање здравственог осигурања корисника; финансирање права на подршку у изједначавању могућности дјече и омладине са сметњама у развоју; суфинансирање трошкова смјештаја корисника, смјештених од центара за социјални рад, у установама социјалне заштите чији је оснивач Влада; финансирање изградње, адаптације, санације, опремања и дијела трошкова гријања и одржавања установа социјалне заштите чији је оснивач Влада; финансирање одржавања републичког информационог система социјалне заштите; финансирање развојних програма којима се унапређује систем и дјелатност социјалне заштите и финансирање активности интервентне помоћи Републике у случајевима изузетног угрожавања животних услова и животног стандарда великог броја грађана, проузроковано економским, социјалним и хуманитарним разлозима.

У буџету јединице локалне самоуправе обезбјеђују се средства за: суфинансирање права на новчану помоћ у висини од 50%; суфинансирање здравственог осигурања корисника; финансирање права на смјештај у установама; финансирање права на збрињавање у хранитељским породицама; финансирање права на дневно збрињавање; финансирање права на помоћ и његу у кући; финансирање права на једнократну новчану помоћ; финансирање проширених права у социјалној заштити; финансирање рада центара за социјални рад и других установа социјалне заштите, чији су оснивачи јединице локалне самоуправе.

Основица за одређивање износа права из Закона о социјалној заштити је просјечна нето плата остварена у претходној години у Републици Српској. У 2017. години висина износа права је одређена на основу просјечне нето плате у 2016. години, која је износила 836.00 КМ.

Министарству здравља и социјалне заштите, у 2017. години, по различитим основама у Буџету Републике укупно је обезбијеђено 26,650,777.98 КМ (22,339,495.98 КМ за суфинансирање права корисницима, 2,477,949.00 КМ за суфинансирање рада установа социјалне заштите чији је оснивач Република, 1,833,333.00 КМ за финансијску подршку Јавном фонду за дјечију заштиту).

Табела бр. 5.: Висина финансирања права из буџета локалних заједница у 2017. години

ПРАВО	КМ
НОВЧАНА ПОМОЋ	7,613,245.27 КМ
ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И ЊЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА	33,122,055.90 КМ
ПОДРШКА У ИЗЈЕДНАЧАВАЊУ МОГУЋНОСТИ ДЈЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ	638,294.96 КМ
СМЈЕШТАЈ У УСТАНОВУ СОЦ. ЗАШТИТЕ	8,510,267.73 КМ
ЗБРИЊАВАЊЕ У ХРАНИТЕЉСКУ ПОРОДИЦУ	2,240,771.32 КМ
ПОМОЋ У КУЋИ	333,786.20 КМ
ДНЕВНО ЗБРИЊАВАЊЕ	409,398.18 КМ
ЈЕДНОКРАТНА НОВЧАНА ПОМОЋ	1,453,075.14 КМ
САВЈЕТОВАЊЕ	0.00 КМ
УКУПНО	54,320,894.70 КМ

Табела бр. 6.: Висина суфинансирања права од стране Републике у 2017. години.

ПРАВО	КМ
НОВЧАНА ПОМОЋ	3,813,099.83 КМ
ДОДАТАК ЗА ПОМОЋ И ЊЕГУ ДРУГОГ ЛИЦА	16,791,406.84 КМ
ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ	1,142,553.62 КМ
ПОДРШКА У ИЗЈЕДНАЧАВАЊУ МОГУЋНОСТИ ДЈЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ	592,435.69 КМ
УКУПНО	22,339,495.98 КМ

Табела бр. 7.: Структура издвајања Министарства здравља и социјалне заштите за суфинансирање система социјалне, породичне и дјечије заштите у 2017. години

614400 – Суфинансирање социјалних институција	2,477,949.00 КМ
614100 – Намјенска издвајања Јавном фонду за дјечију заштиту	1,833,333.00 КМ
416300 - Суфинансирање права на новчану помоћ и права на додатак за помоћ и његу другог лица (50% од укупног износа) и здравствено осигурање	21,747,060.29 КМ
416300 – Финансирање права на изједначавање могућности дјеце и омладине са сметњама у развоју	592,435.69 КМ
УКУПНО	26,650,777.98 КМ

УСТАНОВЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА СРПСКА

Поред центара за социјални рад, у систему социјалне заштите дјелују установе које се баве институционалним смјештајем и збрињавањем корисника (домови за дјецу, лица са инвалидитетом и стара лица), као и установе за дневно збрињавање и социјалне услуге (дневни центри, савјетовалишта, центри за услуге итд.).

Оснивач установа социјалне заштите могу бити Република, јединице локалне самоуправе, приватници, невладине и вјерске организације.

Установе социјалне заштите чији је оснивач Република, а у којима су током 2017. године били смјештени корисници су: ЈУ Дом за дјецу и омладину без родитељског старања „Рада Врањешевећ“ у Бањој Луци, ЈУ Дом за лица са инвалидитетом у Приједору, ЈУ Дом за лица са инвалидитетом у Вишеграду, ЈУ Центар за дјецу и омладину са сметњама у развоју „Будућност“ у Дервенти, ЈУ Дом за старија лица у Приједору, ЈУ Дом за старија лица у Источном Сарајеву и ЈУ Геронтолошки центар Бања Лука.

Цијене смјештаја у установама социјалне заштите чији је оснивач Република рјешењем одређује министар. У 2017. години цијена смјештаја је износила 650,00 КМ за дјецу и пунољетна самостална лица, 680,00 КМ за пунољетна лица са инвалидитетом и 725,00 КМ за дјецу без родитељског старања са друштвено неприхватљивим понашањем и пунољетна потпуно зависна лица.

Ради обезбјеђивања економске одрживости и конкурентности јавних установа социјалне заштите, Законом о социјалној заштити обезбијеђено је суфинансирање цијене смјештаја корисника у овим установама од стране буџета Владе. За ове намјене у 2017. години је издвојено 2,477,949.00 КМ.

Табела бр. 8.: Показатељи у установама социјалне заштите чији је оснивач Република, на дан 31. 12.2017.

установа	1	2	3	4
ДОМ ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА "РАДА ВРАЊЕШЕВИЋ, БАЊА ЛУКА	150	89	53	17
ЈУ ДОМ ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ПРИЈЕДОР	225	192	66	51
ЈУ ДОМ ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ВИШЕГРАД	200	177	75	43
ЈУ ДОМ ЗА СТАРИЈА ЛИЦА ПРИЈЕДОР	231	194	78	29
ЈУ ДОМ ЗА СТАРИЈА ЛИЦА ИСТОЧНО САРАЈЕВО	140	140	43	20
ЈУ ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР БАЊА ЛУКА	315	315	98	72
ЦЕНТАР ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ "БУДУЋНОСТ" ДЕРВЕНТА	57	28	57	36
укупно	1,318	1,135	470	268

1. Број мјеста за кориснике у установи; 2. Број смјештених корисника у установи на дан 31. 12.2017 (*неки корисници само похађају школу, а нису смјештени).; 3. Укупан број запослених радника у установи; 4. Број запослених стручних радника и радника који непосредно опслужују кориснике (без руководне, административне и техничке службе)

Табела бр. 9.: Финансијски показатељи за установе социјалне заштите чији је оснивач Република, у 2017. години

Установа	1	2	3
ДОМ ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА "РАДА ВРАЊЕШЕВИЋ, БАЊА ЛУКА	1,684,163.00 КМ	1,021,963.00 КМ	800,285.00 КМ
ЈУ ДОМ ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ПРИЈЕДОР	2,238,931.00 КМ	1,144,179.00 КМ	446,831.00 КМ
ЈУ ДОМ ЗА ЛИЦА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ ВИШЕГРАД	2,054,442.00 КМ	1,281,137.00 КМ	341,702.00 КМ
ЈУ ДОМ ЗА СТАРИЈА ЛИЦА ПРИЈЕДОР	2,008,496.00 КМ	1,194,164.00 КМ	290,074.00 КМ
ЈУ ДОМ ЗА СТАРИЈА ЛИЦА ИСТОЧНО САРАЈЕВО	1,321,292.00 КМ	745,147.00 КМ	42,748.00 КМ
ЈУ GERONTOЛОШКИ ЦЕНТАР БАЊА ЛУКА	3,613,162.00 КМ	1,422,888.00 КМ	414,263.00 КМ
ЦЕНТАР ЗА ДЈЕЦУ И ОМЛАДИНУ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ "БУДУЋНОСТ" ДЕРВЕНТА	990,950.00 КМ	474,805.00 КМ	142,046.00 КМ
УКУПНО	13,911,436.00 КМ	7,284,283.00 КМ	2,477,949.00 КМ

1. укупан реализовани буџет установе; 2. буџет установе за плате радника; 3. улагање Владе (средства се односе на адаптацију, санацију, набавку горива, опремање, суфинансирање смјештаја дјеце)

ЈАВНИ ФОНД ЗА ДЈЕЧИЈУ ЗАШТИТУ

У циљу реализације права из Закона о дјечијој заштити, Влада Републике Српске је основала Јавни фонд за дјечију заштиту. Јавни фонд дјечије заштите Републике Српске основан је 25.11.1996. године у складу са одредбама члана 70. Закона о дјечијој заштити („Службени гласник Републике Српске“, бр. 04/02, 17/08, и 1/09). Функционисање Јавног фонда за дјечију заштиту обезбјеђује се путем мреже центара за социјални рад и општинских служби за социјалну и дјечију заштиту. Центри за социјални рад су партнери са Јавним фондом дјечије заштите у обављању, не само послова који се тичу новчаних давања, него и у свим другим активностима и пројектима које Фонд проводи, па је важно истаћи да се цјелокупно функционисање Јавног фонда за дјечију заштиту реализује посредством центара за социјални рад.

Корисници права из Закона о дјечијој заштити су дјеца и породица. Законом о дјечијој заштити уређује се систем дјечије заштите који се заснива на праву и дужностима родитеља да се старају о подизању и васпитању своје дјеце, праву дјетета на услове живота који омогућавају његов правилан психофизички развој и обавези државе да му то омогући. Права из области дјечије заштите прописана Законом о дјечијој заштити и Правилником о остваривању права из дјечије заштите, која су од општег интереса, и која се финансирају из средстава Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске су: накнада плате за вријеме кориштења породилског одсуства, накнада плате за рад по скраћеном радном времену, матерински додатак, помоћ за опрему новорођенчета, додатак на дјецу (за друго, треће и четврто дијете), задовољавање развојних потреба дјеце, предшколско васпитање и образовање за дјецу без родитељског старања, дјецу са сметњама у развоју и дјецу на дужем болничком лијечењу и одмор и рекреација дјеце до 15 година старости у дјечијем одмаралишту.

Организационо, Јавни фонд за дјечију заштиту, поред централне канцеларије у Бијељини, има подручне канцеларије у Требињу, Источном Сарајеву и Бањој Луци. Укупно је запослен 41 радник.

Средства за Фонд дјечије заштите обезбјеђују се: стопом доприноса за дјечију заштиту утврђену Законом о доприносима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 116/12 и 103/15); поклонима, донацијама и прилозима физичких и правних лица; коришћењем расположивих средстава и права; из буџета Републике, уколико Фонд дјечије заштите, на основу изворне стопе доприноса, објективно не успијева обезбиједити потребна средства за реализацију права од општег интереса, од издавања, односно промета хартија од вриједности и од домаћих и иностраних кредита.

Влада Републике Српске је путем Министарства здравља и социјалне заштите у 2017. години додијелила Јавном фонду за дјечију заштиту грант у висини од 1,833,333.00 КМ.

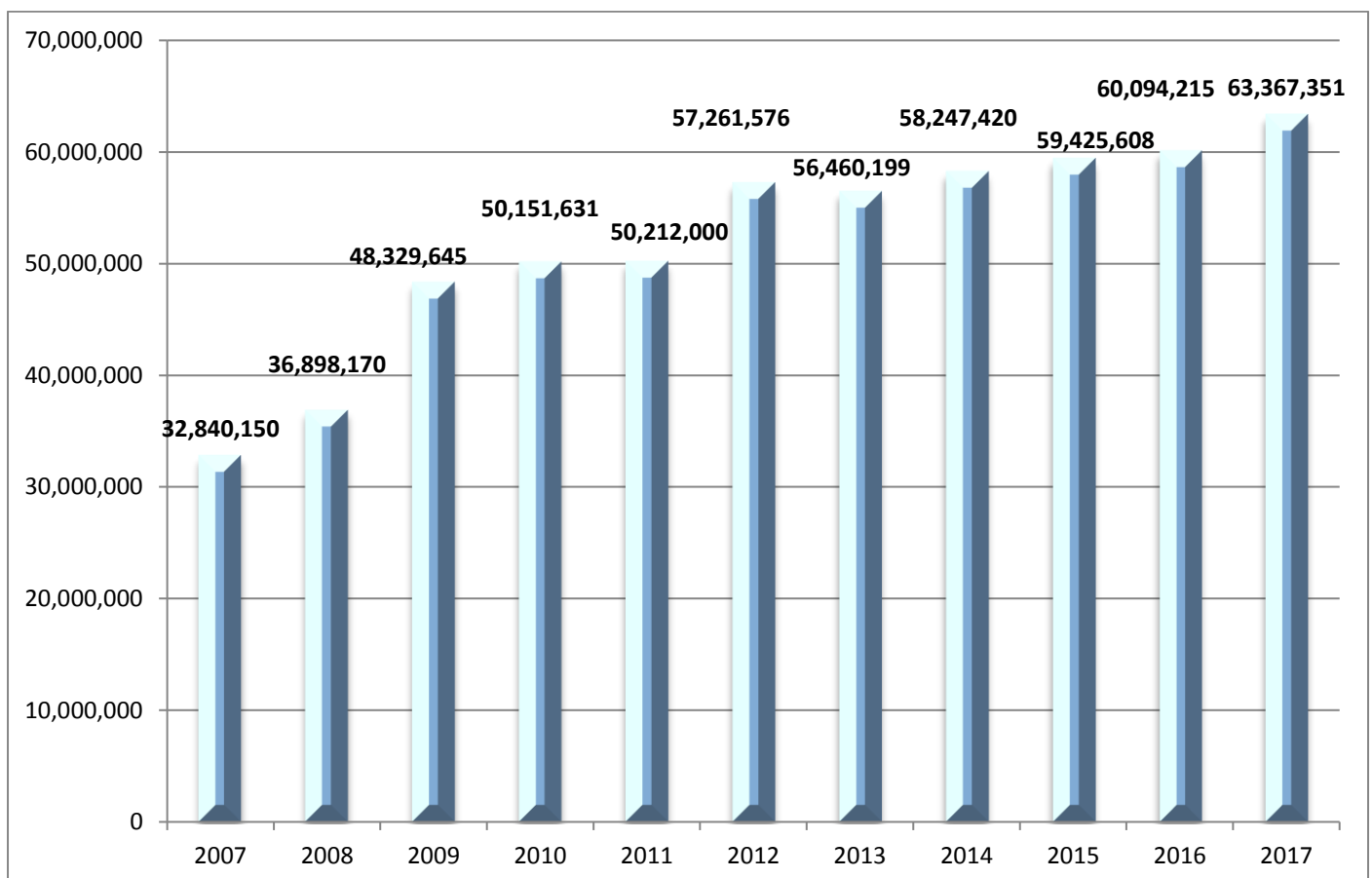
Укупна новчана издвајања по основу права из надлежности Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске у 2017. години су износила 63.367.351 КМ.

У 2017. години, усвојен је нови Закон о дјечијој заштити ("Службени гласник Републике Српске", број 114/17), који ће се почети примјењивати у 2018. години. По новом закону, право на матерински додатак могу да остваре незапослене мајке, у износу од 405 КМ, на начин дефинисан законским прописима. Остала права се остварују према законским прописима.

Табела бр. 10.: Финансијски показатељи за права из Закона о дјечијој заштити у 2017. години

ПРАВО		2017.
1	Накнада плате за породилско одсуство	25.747.778,00 KM
1.1.	Накнада плате са ½ радног времена	804.604,00 KM
2	Матерински додатак	1.849.260,00 KM
3	Помоћ за опрему новорођенчета	2.245.250,00 KM
4	Додатак на дјецу	18.279.980,00 KM
5	Једнократна помоћ за 3 и 4 дијете	916.500,00 KM
6	Задовољавање развојних потреба – пројекат "Социјализација дјеце"	1.126.199,00 KM

Графикон бр. 6.: Висина оствареног буџета Фонда у периоду од 2007. до 2017. године

ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ

Развој система социјалне, породичне и дјечије заштите и његово унапређење у претходном периоду, у великој мјери заснован је на провођењу развојних пројеката. Дугогодишње партнерство Министарства здравља и социјалне заштите са домаћим и међународним институцијама из ове области омогућило је провођење значајних пројеката и у 2017. години. Основни концепт Министарства здравља и социјалне заштите био је што веће усмјеравање пројектних активности на ниво локалних заједница како би се ојачале компетенције пружалаца услуга социјалне, породичне и дјечије заштите. Центри за социјални рад су окосница дјеловања система, и као такви били су координатори већине пројектних активности на нивоу локалне заједнице. Министарство здравља и социјалне заштите, у складу са својим надлежностима, обезбиједило је стручну и системску подршку провођењу ових пројеката.

„СОЦИЈАЛИЗАЦИЈА ДЈЕЦЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – БЕЧИЋИ 2017“

Учешћем у пројекту "Социјализација дјеце Републике Српске", континуирано од 2002. године, пружањем услуга директно дјеци-корисницима, реализује се право на "задовољавање развојних потреба дјеце" из члана 27. Закона о дјечијој заштити Републике Српске.

Током 15. година реализације, пројектом је обухваћено укупно 26.011 лица, од тога 21.475-оро дјеце најосјетљивијих категорија и 4.536 одраслих лица- пратећег особља, из свих градова и општина Републике Српске.

Временски период реализације пројекта је био у периоду од 20.05. до 21.09.2017. године у четрнаест смјена. У наведеном периоду Пројектом је обухваћено укупно 2049 лица, од тога 1628-оро дјеце и 421 пратећег особља (стручни радници и родитељи-пратиоци дјеце са најтежим сметњама у развоју) из свих градова и општине Српске.

Учесници Пројекта су дјеца чије је одрастање осујећено неповољним породичним, социјалним и материјалним условима, као и талентована дјеца (побједници на републичким и државним такмичењима), која на инклузивном принципу, проведу заједно десет дана у одмаралишту, на мору. Узрасна доб дјеце-учесника је од шест до 15 година, а за лица са сметњама у развоју до 17 година и старији.

Циљеви Пројекта су социјализација, интеграција, афирмација дјечијих потенцијала, развијање осјећаја емпатије, рехабилитација, што представља друштвену подршку дјеци у подстицању њиховог развоја и породицама у остваривању њихове социјализаторске, економске и заштитне функције. Током учешћа у Пројекту, дјеца се реализују и задовољавају своје потребе учешћем у различитим програмским активностима које су прилагођене узрасним, развојним

карактеристикама и индивидуалним специфичностима дјецe учесника у Пројекту. Наведене активности се заснивају на принципима инклузије, и кроз креативне радионице.

Реализација Пројекта се ради у сарадњи са институцијама, организацијама, универзитетом, удружењима и појединцима, а најдоминантнији су центри за социјални рад и службе социјалне и дјечије заштите из свих општина Републике Српске. Професионалци-појединци ангажовани у Пројекту су социјални радници, психолози, педагози, дефектолози, просвјетни радници различитих усмјерења, професори физичке културе, доктори медицине и медицинске сестре. Здравствена заштита дјецe и пратећег особља је обезбијеђена у кругу одмаралишта, присуством доктора медицине и медицинске сестре 24 часа.

Пројекат ће бити настављен у 2017. години.

ПРОЈЕКАТ „РАЗВОЈ ХРАНИТЕЉСТВА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ“

Фокус овог дугогодишњег пројекта који се реализује уз подршку UNICEF-а Босна и Херцеговина је на развоју капацитета стручњака који се баве овом облашћу, унапређењу компетенција и оспособљавању за процјену опште подобности хранитељских породица за квалитетно обављање хранитељске улоге, и задатака хранитеља у задовољавању специфичних потреба корисника за које се примјењује хранитељство као мјера заштите. Најбољи интерес дјетета, потреба за новим знањима, стварање мреже подршке, едукација, промоција хранитељства и мотивација су основне карактеристике процеса развоја хранитељства у Републици Српској, који ће и у наредном периоду бити од суштинског значаја.

Морални и професионални задатак свих јавних институција и појединаца који раде у подручју заштите дјецe без родитељског старања јесте да пруже адекватну заштиту дјеци која одрастају у ризичним околностима и да, у том смислу, пронађу праву мјеру између права сваког дјетета да одраста у властитој породици и обавезе друштва да заштити најбољи интерес дјетета. Осмишљавање и развој адекватног модела и система друштвене бриге о дјеци, посебно дјеци без родитељског старања, представља изазов за сваку друштвену заједницу, стручњаке и професионалце који се баве тим питањима, тако да рад са дјецом без родитељског старања, и поред садашњег степена развоја помажућих наука и дјелатности, врло често садржи бројна питања и недоумице. Крајем 2017. године је одржана Конференција у Згради Владе Републике Српске на којој су учествовали бројни представници система социјалне заштите, и на којој су изложени резултати пројекта у претходном периоду, и најављене планиране активности.

И у 2017. години су настављене едукације стручних радника центара за социјални рад, са циљем обухвата цијеле територије Републике Српске до средине 2018. године, односно едукације за све центре за социјални рад. Едукације обухватају широк спектар тема из области хранитељства, примјере добре праксе, вјежбе и низ практичних радионица, гдје су учесници интерактивним учешћем дали свој допринос, а едукатор је био еминентни стручњак из Холандије, гдин Rene de Bot. Организована је и едукација за директоре центара за социјални рад, те је на овај начин указано на значај подршке и разумијевање области заштите дјецe и породица од стране руководиоца центара за социјални рад. Током цијеле године су се континуирано одржавали супервизијски сусрети организовани у 4 супервизијске групе које су регионално распоређене и које чине професионалци из

центра за социјални рад. Циљ супервизије је да професионалци сагледају свој рад и отворено разговарају о проблемима и изазовима са којима се свакодневно суочавају. Супервизија представља личну и стручну подршку стручњацима како би ефикасније допринијели струци и свом професионалном развоју и функционисању. Теме које су фокус наведених супервизија представљају проналазак адекватних хранитељских породица, практичне вјежбе, упознавање са примјерима из Холандије, методе рада са дјецом и хранитељима, процјена сигурности, рад са корисницима, професионалне компетенције, емоције, вриједности и радни однос. Имајући у виду специфичност посла којим се баве стручњаци у систему социјалне заштите, супервизија има изузетан значај за спречавање професионалног сагоријевања, те је организовање супервизијских сусрета наишло на позитивне реакције и исказало потребу за њиховим даљим провођењем.

У наредном периоду, Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске у сарадњи са канцеларијом UNICEF-а у Босни и Херцеговини ће наставити активности на развоју хранитељства у Републици Српској.

ПРОЈЕКАТ „ПРАВДА ЗА СВАКО ДИЈЕТЕ“

Активности у оквиру овог заједничког пројекта Министарства здравља и социјалне заштите и UNICEF-а, обухватају подршку развоју и имплементацији закона и подзаконских аката, развијање програма едукације, развој и јачање капацитета стручњака, јачање међусекторске сарадње, подршка отварању дневних центара, провођење мјера секундарне и терцијарне превенције, спречавање преступништва и рецидивизма, као и бројне активности фокусиране на заштиту и реинтеграцију, умјесто на репресивне мјере. Циљ је да малољетници у сукобу са законом добију квалитетније услуге и заштиту, и да стручњаци препознају њихове потребе. Ова проблематика подразумијева јединствен приступ, дјеловање на социо-културне узроке малољетничке делинквенције и укључивање друштва у цјелини (родитељи, грађани, образовне установе, законодавна власт и невладине организације) у сузбијање малољетничког преступништва.

Пројекат је подржан од стране Шведске агенције за међународни развој (SIDA) и Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC). Усмјерен је ка развијању услова за примјену алтернативних мјера при поступању са дјецом у контакту са законом, а у складу са Законом о заштити и поступању са дјецом и малољетницима у кривичном поступку (Службени гласник Републике Српске, број 13/10, 61/13), и низом других активности у оквиру превенције и подршке дјечи у контакту са правосудним системом. Реформа система малољетничког правосуђа је један од услова за спровођење Конвенције УН о правима дјетета.

У процесу ресоцијализације и реинтеграције малољетних преступника веома је важна улога центара за социјални рад. Пројекат се проводи у сарадњи са полицијом, тужилаштвом и центрима за социјални рад, а исказана је потреба за отварањем дневних центара за малољетнике. Нагласак током 2017. године је био на изради Смјерница за израду социјалних анамнеза, изради Програма обуке, примјене и извршења васпитних мјера лично извињење оштећеном и накнада штете оштећеном, те изради Програма поступања за извршење васпитне мјере појачан надзор органа старатељства.

Пројекат се наставља са фокусом на јачању вјештина за вођење поступка посредовања и стицању додатних знања, и стручним усавршавањем професионалаца који се баве овом проблематиком.

ПРОЈЕКАТ „ТРАНСФОРМАЦИЈА ИНСТИТУЦИЈА И ПРЕВЕНЦИЈА РАЗДВАЈАЊА ДЈЕЦЕ ОД ПОРОДИЦА“

Пројекат се реализује у сарадњи Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске и UNICEF-а БиХ, а ошти циљ Пројекта је да осигура да дјеца без родитељског старања, дјеца под ризиком од раздвајања од породица и дјеца са сметњама у развоју уживају иста права и имају исти статус као и сва друга дјеца. Проведена је анализа система бриге за дјецу без родитељског старања, са нагласком на праћење кретања дјеце у систему, институција за смјештај дјеце и породичних облика збрињавања дјеце без родитељског старања, као и праћење прогреса процеса реформе система дјечије заштите. Организована је радионица са циљем јачања капацитета социјалних радника и њихове професионализације у вођењу случаја, са планом провођења почетне процјене потреба и израде нацрта плана професионализације социјалних радника у пракси вођења случаја. На радионици су учествовали представници центара за социјални рад широм Републике Српске. Крајем 2017. године су финализиране активности на изради трансформацијских планова за ЈУ Дом за дјецу и омладину без родитељског старања „Рада Враћешевић“ у Бањој Луци, као и за ЈУ Дом за лица са инвалидитетом Вишеград и Приједор.

Бројне активности предвиђене овим вишегодишњим Пројектом ће бити настављене и у наредном периоду.

ПРОЈЕКАТ „ЕДУКАЦИЈА ПРВОСТЕПЕНИХ СТРУЧНИХ КОМИСИЈА ЗА ПРОЦЈЕНУ ПОТРЕБА И УСМЈЕРАВАЊЕ ДЈЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ“

Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске је у протеклом периоду уз подршку UNICEF-а организовало у свим организационим регијама Републике Српске едукације о примјени Правилника о процјени потреба и усмјеравању дјеце и омладине са сметњама у развоју. Учесници на едукацији су били директори центара за социјални рад, стручни радници служби социјалне и дјечије заштите, координатори, предсједници и чланови првостепених стручних комисија, као и представници Републичког педагошког завода и специјалних установа. На едукацији су учесници имали прилику да се упознају са значајем система социјалне заштите, одлучивању о правима из социјалне заштите, социјалним моделом процјене и усмјеравања дјеце и омладине са сметњама у развоју, значајем и анализом рада првостепених стручних комисија, медицинским, психолошким, дефектолошким и социјалним аспектима процјене потреба, усмјеравања и процјене функционалног стања дјеце и омладине са сметњама у развоју, и Бартел тестом као инструментом за процјену активности свакодневног живота. Учесници су имали могућност размјене искустава са представницима Министарства здравља и социјалне заштите, члановима другостепене стручне комисије и представницима Републичког педагошког завода Републике Српске, што је прва активност организована на овај начин, и која се показала као одличан модел сарадње између два система. Током наведених едукација сви учесници су изразили заинтересованост за наведену

едукацију и истакли потребу сличних континуираних савјетовања у овој области, имајући у виду да је ово једина едукација која се односи на процјену потреба и усмјеравање дјеце и омладине са сметњама у развоју.

Крајем 2017. године је организован скуп на којем је учествовало око 150 професионалаца и на којем је представљен преглед стања и новости у социјалној заштити у Републици Српској и презентован приједлог новог Правилника о процјени потреба и усмјеравању дјеце и омладине са сметњама у развоју.